

אוזלת יד. כל כולה של התנהגות ה- שליח הישראלי, בארצות-הברית לדוגמה, מבוססת על משחק עם יהודי ארצות-הברית, המעניינים אותו למעשה כשגל דאשתקד, הוא מטיף להם מוסר ממרומי עליונותו הישראלית, הוא תמיד זה היודע יותר טוב — אבל מה שמעניין אותו באמת, זה כי צד לחסוך דולר פה, דולר שם. כיצד לקנות עוד מכשירי חשמל, מהן האפשרויות ל- מוד ולטיל מה שיותר, אינטרסים אלו מל- ליפים, עם הזמן, את תחושת השליחות ש- איתה יצא השליח לדרכו.

העסקים היהודיים במרכזים הקהילתיים יודעים איוו סחורה שלחו אליהם — והם מתייחסים אל השליח בהתאם, רואים בו לרוב לא יוצאה, שנכשל בארץ, המנסה עתה לטפס על גבם וכיסם. התוצאה: כי- נקודה מסוימת מתחיל השליח להתבטל ב- פני מארחיו, אם כני לשאת-חן ואם מתוך הכרה.

כל שליח רואה תמיד את כשלונו של השליח האחר. חברת השליחים תלויה על כרעי תרגולת בגלל רכילויות, התלחשויות, השמצות אישיות, קינאה וצרות-עין. התמר מים, המנסים איכשהו להחליץ מן הסכר ו- למצוא קשר עם יהודי המקום, ניתקלים ב- דרך כלל באדישות מוחלטת ובקיר אטום. בסופו של תהליך ההידרדרות, החברה ה- יחידה המקבלת את השליח ברצון היא חב- רת היורדים. מרגע זה, מתחיל שליח העליה להיות יורד בפוטנציה.

תקנה-שמקנה. בעלי המצפון מבין השליחים חוזרים לישראל לתום תקופת שליחותם, ניתקלים פתאום בעולם עיון ו- זר: בעיות שיכון, חובות, רמת חיים נמו- כה — כל אלה מקשים על הקליטה. אחרי זמן מה, לוחצת האשה לחזור לאמריקה. תמיד אפשר לשלוח את הילדיו ל- לפי תקנה של הסוכנות אסור לשליח ל- צאת בשליחות שנייה אלא אם כן שהה ב- ארץ חמש שנים. אלא שתקנה זו אינה נשמרת. לעיתים קרובות ההיפך הוא הנכון — הסוכנות עצמה מעודדת יציאה נוספת.

הואין להוסיף חומרה יתרה עליידי נוהלים המהווים ניגוד חמור לחוק. אפילו כשנעצר אדם כחוק — זכאי הוא שישמע עירעורו בהקדם האפשרי ביותר, כי ייתכן שבית- המשפט השומע את הערעור יראה לנכון להתערב, וכל יום חשוב לעניין זה. החלטה זו, שניתנה עליידי השופט דבורין ב-4.3.71, הייתה האחרונה בתפקידו זה. יום אחרי זה הוא הוחלף מתפקידו.

עלייה

שליחי העלייה

מועמדים לירידה

לפני כמה שנים, היצענו לאליהו דובקין, שהיה אז ראש המחלקה לנוער ולחלוץ ב- סוכנות, שישלח קבוצת סטודנטים למרכזים הקהילתיים ולאוניברסיטאות בארצות-הברית, כדי ליצור מגע עם הנוער הסטודנטיאלי היהודי המתנכר לישראל. כבר אז היה ברור שחברי המשקים ושליחי תנועות-הנוער אי- נסוגלים להתמודד עם הנוער היהודי המתקדם באוניברסיטאות. דובקין התלהב מהרעיון, אולם הטיפול המעשי נמסר לידי של איש מפלגה קטן, שטרפד את כל ה- עסק מתוך גנאות לחוקת מפלגתיות ולהס- דרים קיימים ושמרניים.

פרויקטציוניסטים. האשמה חמורה זו אודות המתרחש בשטח העדין של שליחי העלייה, גילה לאחרונה שליח ותיק, המשיך האיש וסיפר: „אותו אדם התפרסם אז כ- סוציולוג שנכשל כישלון חרוץ, בתיכנון חוף אשקלון כחוף קיט. בפגישה עימו נת- ברר, כי הוא בנוסף גם תכנן פוליטי מ- מדרגה נמוכה ביותר, וחסר כל מושג אידי- אולוגי. בפגישה איתו היה אצלו כל אחד מהמועמדים כשלוש דקות. הוא שאל ב- מפורש על השתייכות מפלגתית — ועל כישרון לשיר ולזמר. כך נבחרו האנשים. בתום הפינג-פונג

השבוע ציירה גולדה

גולדה מאיר צעדה את הצעד הראשון והמכריע — היא ציירה מפה. בכך עשתה את אשר סירבה לעשות, ואשר קודמה סירב לעשות, במשך קרוב לארבע שנים. היא חיסלה עמדה ממשלתית, שאמרה כי „לעולם לא נצייר מפה, אלא אם כן...“ היא עשתה מה שסירבה לעשות לפני שלושה שבועות בלבד, כאשר נתבקשה עליידי גונאר יארינג להודיע אם היא מוכנה לחזור לגבול הבינלאומי ברובם. היא עשתה זאת לא במיכתב ליארינג, ולא בהודעה למצריים, ולא במשאומתן גלוי או סודי — אלא בראיון שהעניקה לאחד העיתונים החשובים ביותר בעולם — טיימס הלונדוני. היא ציירה מפה, ועצם המעשה הזה הוא נקודת-מיפנה.

שלוש זכות

אשר הודיעו שיודי ישראל את הידיעה בשבת בבוקר, היה נדמה לרבים כאילו פשוט חזרה גולדה מאיר על המפה שפורסמה בשבוע שעבר בגליון העולם הזה (1749). ואכן — היה בנקודות רבות דמיון מפתיע, ואף מדהים, בין המפה שצוירה עליידי „העולם הזה“, על סמך שיחות פרטיות עם אנשים המקורבים לשלטון, ובין המפה של גולדה.

אולם שתי המפות אינן זהות. ולכך יש סיבה טובה מאוד: העולם הזה צייר את מפת-המינימום הסופית, כלומר: העמדה הסופית של רוב שרי הממשלה, כפי שתתגבש אחרי משאומתן, הפעלת לחץ אמריקאי וויכוח פנימי. גולדה מאיר ציירה את מפת-המוצא או כלומר, היא הניחה על השולחן את הדרישות שבהן מבקשת ישראל לפתוח במשאומתן.

ברגע זה יש, אפוא, שלוש זכות:

- זכות המפת-גולדה, האומרת מה הן התביעות שישראל עומדת להתמקח עליהן ליד השולחן המשאומתן.
- זכות מצריים, המבוססת על גבולות ה-4 ביוני, והתובעת להלכה נסיגה מכל השטחים המוחזקים (אם כי המצרים, הירדנים וגם הרוסים, רמזו לא פעם שהם מוכנים לתיקוני-גבול מסויימים).
- זכות הפרשה, שצוירה עליידי העולם הזה, המתארת את הפרשה הצפויה בין שתי המפות הקודמות.

כל שלוש המפות גם יחד מתאימות להגדרת תוכנית רוג'רס: „גבוי לות ה-4 ביוני, עם שינויים בלתי-מהותיים.“ השאלה היא רק איך לפרש את הגדרת רוג'רס: בצורה מרחיבה או מצמצמת.

וזהו הדבר שקרה בעצם השבוע, עליידי מתן ראיין זה: ראש-ממשלת ישראל קיבלה את תוכנית רוג'רס — תוך מתן פירוש ליברלי למושג „שינויים בלתי-מהותיים“.

פירוש זה יצמצם במהלך המשאומתן, בכיוון למפה שצוירה עליידי העולם הזה. הדבר יתברר אם נשעה לפרטי הפרטים את הגדרות גולדה למפה שפורסמה בגליון השבוע שעבר.

1. פיתחת רפיח וסיני

העולם הזה קבע כדבר מובן מאליו שחציהאי סיני יפורז. גולדה חזרה על קביעה זו. היא הוסיפה דרישה: שנוסף על כוח-שלום בינלאומי יפקחו על פירוז זה גם חיילים ישראלים. תמורת זה הסכימה שישתתף בפיקוח גם כוח מצרי. כלומר: כוח ישראלי-מצרי, או כוח בינלאומי בהשתתפות יחידות מישראל וממצריים.

וזהי עמדת מיקוח. אין סיכוי רב שתתקבל. בסופו של דבר יתקבל, קרוב לחדאי, כוח של ארבע המעצמות, שיהיה כפוף למועצת-הביטחון, כך שלא יהיה ניתן להוצאה אלא בהסכמה אמריקאית.

העולם הזה קבע שישראל תדרוש לעצמה רצועה בין סיני ורצועת-עזה, בפיתחת רפיח. גולדה לא הזכירה דרישה זו — מכיוון שעצה איזכורה ליה מהחיה מראש ויתור על רצועת-עזה. כפי שנראה להלן, עדיין לא הגיעה גולדה לכך.

אולם ישוּב פיתחת רפיח, בחודשים האחרונים, מדבר בעד עצמו.

2. מרחב הגנה לאילת

כאן חזרה גולדה ממש על קביעת העולם הזה. היא תבעה שינוי הגבול ליד אילת. אגב, דרישה זו נוטלת את הרצינות מן הדרישה לסיפוח חוף ים-סוף עד שארם-אל-שייך — שהרי דרישה זו סותרת את קודמתה.

3. שארם-אל-שייך

זהו ההבדל הגדול ביותר בין העמדה המוצהרת של גולדה ובין קביעת העולם הזה. גולדה חזרה על התביעה ששארם-אל-שייך תסופח ממש לישראל, וכי תהיה גישה אלה.

מושלים דויד וסולטנה קרקסון מטפלים, מטפלים ואין טיפול

בתום סיבוב שני, קשה לבוא לשליח ב- טענות אם הוא הופך ליורד.

מנגנון

ישישים בני 85

מתגוררים ברחוב

העובר בימים אלו בשכונת מנשה, על גבול ת"א-יפו, עשוי להיתקל בשלושה אנ- שים המתגוררים בחוף. לא על המדרכה. במגשיה אין מדרכות. סתם כך בחוף, ליד מה שהיה פעם ביתם. השלושה הם דוד קרקסון (85), חולה שאינו מסוגל לדבר, אשתו סולטנה (85), ובנם המפגר יצחק (45). הם עלו מטורקיה לפני עשרים שנה ושוכנו במנשה, והיים על קיצבת הביטוח הלאומי.

זהתמוטט. לפני כמה חודשים בא אליהם יצג עמידר, תבע מהם להטביע את אצבעם, כחותמת, על מיסמכים שונים. מס- (המשך בעמוד 23)